

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH	
Wydział prowadzący studia podyplomowe:	Humanistyczny
Nazwa studiów podyplomowych:	Podyplomowe studia z zakresu gender
Nazwa studiów podyplomowych w j. angielskim:	Gender studies
Umiejscowienie studiów w obszarze kształcenia:	Nauki humanistyczne, nauki społeczne
Kierunek studiów prowadzony przez UMK związany z obszarem kształcenia:	Filozofia, socjologia, historia sztuki, prawo
Liczba semestrów:	2
Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych:	194
Łączna liczba punktów ECTS:	60
<p>Cel studiów podyplomowych: (należy: określić, do czego przygotowują słuchaczy studia podyplomowe – z uwzględnieniem wymogów organizacji zawodowych i pracodawców; opisać uzyskiwane przez słuchaczy nowe uprawnienia i kwalifikacje zawodowe niezbędne na rynku pracy)</p>	<p>Studia podyplomowe z zakresu gender (płci kulturowej i społecznej) podejmują szeroko rozumianą problematykę tożsamości płciowej, stereotypów płciowych, emancypacji, praw kobiet, etyki seksualnej, polityki równościowej, wizerunku płci w kulturze popularnej, reklamie, literaturze i sztuce, jak również dyskryminacji i opresji.</p> <p>Studia przeznaczone są dla pracowników instytucji publicznych borykających się z problemem dyskryminacji oraz negatywnymi efektami stereotypizacji płciowej. Mają one na celu dostarczenie im kwalifikacji umożliwiających postępowanie promujące politykę równouprawnienia, z którą utożsamiają się demokracje europejskie.</p> <p>Studia dostarczają słuchaczkom i słuchaczom pogłębionej wiedzy teoretycznej (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria), a także umożliwiają nabycie umiejętności praktycznych rozpoznawania struktur opresyjnych oraz zwalczania przejawów dyskryminacji i promowania polityki równościowej (warsztaty antydyskryminacyjne, warsztaty pisania projektów). Studia dostarczają wiedzy na temat praw kobiet, ruchów kobiecych i organizacji kobiecych w Polsce, UE i na świecie.</p> <p>Mają one charakter interdyscyplinarny, ze szczególnym naciskiem na filozoficzne, kulturowe i społeczne rozumienie zagadnień w obrębie teorii i praktyki feministycznej. W porównaniu z innymi studiami podyplomowymi z zakresu gender funkcjonującymi w Polsce, studia w mniejszym stopniu akcentują literaturoznawcze oraz psychoanalityczne podejście do problemu płci.</p>
Wskazanie, czy w procesie określania efektów kształcenia i rozwiązań programowych uwzględniono opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych:	Zostały uwzględnione opinie uczestników wykładów i spotkań popularyzatorskich z tematyki gender zorganizowanych w 2011 roku w Dworze Artusa, Centrum Sztuki Współczesnej i Instytucie Filozofii w Toruniu (przekazywane w trakcie dyskusji bądź mailowo).

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH*	
Symbol	Po ukończeniu studiów podyplomowych absolwent osiąga następujące efekty kształcenia:
Wiedza	
EK_W01	Zna i rozumie na poziomie podstawowym konceptualne, ideowe, prawne, społeczno-kulturowe oraz historyczne czynniki, które przyczyniają się do zaistnienia nierówności między kobietami a mężczyznami.
EK_W02	Zna metody interpretacji przekazów pop-kultury (w szczególności w massmediach oraz przekazach filmowych) oraz w procesach socjalizacji pozwalające rozpoznać stereotypy i role płciowe oraz sposoby ich stabilizowania
EK_W03	Ma elementarną wiedzę o relacjach zachodzących między strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami związanymi z tematyką gender.
Umiejętności	
EK_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych rozpoznając i przeciwdziałając dyskryminacji płciowej.
EK_U02	Używa odpowiednich narzędzi, które dają sposobność wdrażania standardów równouprawnienia (na poziomie prawnym, ideowym, społecznym itp.)
EK_U03	Rozpoznaje mechanizmy wykluczania oraz funkcjonowania patriarchy, po to, by w swojej działalności uniknąć posługiwania się stereotypami płci.
Kompetencje społeczne	
EK_K01	Jest otwarty/otwarta na nowe idee i gotów/gotowa do zmiany opinii na temat dyskryminacji, równouprawnienia i polityki równościowej w świetle dostępnych danych i argumentów.
EK_K02	Samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze związane z tematyką gender.
EK_K03	Ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się więzi społecznych.

MODUŁY KSZTAŁCENIA WRAZ Z ZAKŁADANYMI EFEKTAMI KSZTAŁCENIA

1. Moduły kształcenia; 2. Przedmioty; C. Pkt ECTS; D. Charakter zajęć: praktyczny/teoretyczny (T/P); E. Zakładane efekty kształcenia; F. Sposób weryfikacji efektów kształcenia

A	B	C	D	E	F
	Etyczne podstawy szacunku i tolerancji	3	T/P	<p>WIEDZA: Słuchaczki/słuchacze zapoznają się z wybranymi koncepcjami z zakresu etyki, które dają teoretyczne uprawnienie postaw szacunku i tolerancji (oraz braku szacunku i nietolerancji), które postulują tolerancję wobec obcych i odmiennych osób, albo też pomagają zrozumieć istotę tych postaw. Słuchaczki poznają teorie postępu moralnego jako rozszerzenia zakresu zobowiązań moralnych. Poznają normy moralne stojące na straży wzajemnego szacunku i tolerancji, oraz wzajemnego zaufania. Z drugiej strony, zapoznają się ze eksponującymi odmiennymi sposobami uzasadniania wykluczeń społecznych, które są ugruntowane w samej wizji natury ludzkiej, lub nawet w mniemaniach co do natury rzeczywistości. Poznają kontekst teoretyczny upokorzenia i dehumanizacji osób (jako przykładu skrajnego braku poszanowania).</p> <p>UMIĘTNOŚCI: Słuchaczki potrafią uprawnocić wymienione wyżej postawy, obronić w dyskusji ich słuszności, używając pojęć i uzasadnień wypracowanych w etyce. Potrafią też trafnie rozpoznać przypadki braku szacunku i nietolerancji w życiu społecznym, zwłaszcza wobec osób odmiennej płci, i podać precyzyjnie kryteria tego rozpoznania. Potrafią analizować te przypadki, rozpoznając ukryte założenia etyczne, leżące u ich podstaw. Słuchaczki potrafią odróżnić postawy szacunku i tolerancji od innych postaw moralnych (np. lojalności, pobłażliwości). W każdym z tych tematów eksponowany jest problem odmienności płciowej.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: Ponieważ uczestniczki potrafią dokładnie i przekonująco wyjaśnić czym jest szacunek i tolerancja, na tej podstawie mogą skuteczniej domagać się przyjmowania takich postaw, lub zapobiegać przyjmowaniu postaw przeciwnych. Same uzyskują kompetencje do świadomego okazywania szacunku i tolerancji. Wzrasta ich wrażliwość na odmienności. Potrafią eksponować podobieństwa kosztem różnic, w relacjach interpersonalnych (zwłaszcza trudnych, naznaczonych poczuciem wykluczenia czy obcości).</p>	Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.
	Polityka równości płci w praktyce	4	P	<p>Podczas zajęć będziemy się starać odpowiedzieć na pytanie: jak w praktyce wykorzystać wiedzę z zakresu gender studies? Bazując na wiedzy osób uczestniczących z przedmiotów poprzedzających warsztat oraz na materiałach dostarczonych przez prowadzącą będziemy wypracowywać konkretne pomysły na wdrożenie polityki równościowej w naszym otoczeniu: w miejscu pracy, w urzędzie, w domu, w organizacji pozarządowej czy w szkole.</p> <p>WIEDZA: Osoby uczestniczące w warsztacie znają podstawowe założenia strategii na rzecz równości (równe traktowanie, działania pozytywne, gender mainstreaming), potrafią wskazać ich genezę, metody i efekty implementacji oraz ocenić ich skuteczność. Znają podstawowe przepisy polskiego prawa antydyskryminacyjnego (np. Kodeks Pracy, tzw. ustawa równościowa).</p> <p>UMIĘTNOŚCI: Uczestnicy i uczestniczki warsztatu potrafią posługiwać się wskaźnikami równości płci</p>	Ocena na podstawie aktywności podczas zajęć, pracy w grupach i prezentowania jej wyników na forum, test wyboru na koniec zajęć.

			<p>stosowanymi przez różne organizacje oraz odnaleźć aktualne dane dotyczące równości kobiet i mężczyzn. Umieją w sposób równościowy zarządzać projektem (planowanie projektu wrażliwe na płeć, analiza 4 kroków, gender analysis, gender impact assessment, elementy gender budgeting, język wrażliwy na płeć). Potrafią wskazać narzędzia służące wdrażaniu polityki równościowej w samorządzie (np. Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Samorządzie Lokalnym) w firmie (np. Karta Różnorodności), w organizacji pozarządowej, w edukacji (filmy, lektury), w domu.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: Osoby uczestniczące potrafią organizować wydarzenia uwzględniając perspektywę równościową, ocenić czy organizacja, w której funkcjonują jest równościowa i zaplanować, co można zrobić, aby w większym stopniu uwzględniała potrzeby kobiet i mężczyzn. Posługują się językiem wrażliwym na płeć. Potrafią udzielić osobie doświadczającej dyskryminacji lub przemocy podstawowego wsparcia psychologicznego i prawnego oraz wskazać jej instytucje i organizacje, w których może uzyskać specjalistyczną pomoc.</p>	
Feminizm. Podstawowe pojęcia, teorie i kontrowersje	4	T	<p>Wykład stanowi wprowadzenie w problematykę feminizmu, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu współczesnego. Jego celem jest oswojenie z najważniejszymi nurtami feminizmu (pierwszej fali, drugiej fali oraz tak zwanego post-feminizmu), podziałem teorii feministycznych (na liberalny, radykalny, socjalistyczny, psychoanalityczny, kulturowy, postmodernistyczny, wielokulturowy itd.), podstawowymi pojęciami feminizmu (dotyczącymi podmiotu, klasy, seksualności, języka, dyskryminacji, seksizmu, nierówności itd.) oraz aspiracjami emancypacyjnymi tego społeczno-politycznego ruchu. Omówione zostaną także najważniejsze kontrowersje związane z feminizmem, wybrane przekazy medialne (filmy, reklamy, strony internetowe) oraz stereotypy płciowe występujące w edukacji, kulturze i w wychowaniu.</p> <p>Słuchacz/słuchaczka:</p> <p>Ma wiedzę o podstawowych problemach teorii feministycznych.</p> <p>Potrafi odróżnić definicje i opisy problemów feministycznych (np. gender, dyskryminacja, seksizm etc.) od zdroworozsądkowych przekonań na ich temat. Ma wiedzę o normach konstytuujących i regulujących struktury i instytucje społeczne oparte na kategorii płci (w tym o stereotypach) oraz o źródłach tych norm, ich naturze, zmianach i drogach wpływania na ludzkie zachowania.</p> <p>Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje na temat teorii feministycznych i ich zastosowań ze źródeł pisanych i elektronicznych.</p> <p>Samodzielnie zdobywa wiedzę na temat dyskryminacji płciowej, stereotypów płciowych oraz seksizmu i poszerza umiejętności badawcze oraz planuje projekty badawcze.</p> <p>Dostrzega i formułuje problemy etyczne związane z problematyką feministyczną oraz kwestią równości i dyskryminacji.</p> <p>Traktuje z szacunkiem osoby o odmiennych poglądach na temat relacji płciowych i feminizmu.</p> <p>Wykazuje aktywność w rozwiązywaniu problemów związanych z dyskryminacją, seksizmem, nierównością.</p>	Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.
Feministyczne studia kulturowe	4	T/P	<p>WIEDZA: Słuchacze i słuchaczki znają podstawową terminologię potrzebną do orientowania się w obszarze nauk o kulturze (antropologii, socjologii kultury, filozofii kultury). Posiadają wiedzę na temat studiów kulturowych i zna najważniejsze tezy ich przedstawicieli i przedstawicielek. W szczególnym stopniu są zaznajomieni z nurtem feministycznym studiów kulturowych, zwłaszcza z twórczością Angeli McRobbie, Janice Winship, Dorothy Hobson, Charlotte Brunsdon. Znają podstawowe metody krytycznego analizowania tekstów kultury i czynności związanych z uczestnictwem w kulturze.</p>	Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w

			<p>UMIEJĘTNOŚCI: Słuchacze i słuchaczki czytają i interpretują teksty z zakresu nauk o kulturze. Potrafią interpretować zjawiska kulturowe zgodnie z metodami studiów kulturowych. Potrafią zidentyfikować procesy stereotypizacji i konstruowania wizerunku płci w tekstach kulturowych (np. w mediach, kulturze popularnej) i czynnościach związanych z uczestnictwem w kulturze (np. w subkulturach, we wzorach konsumpcyjnych). Potrafią zidentyfikować kulturowe strategie dekonstruowania, kontestowania i negocjowania stereotypowych wizerunków płci.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: Słuchacze i słuchaczki nabierają umiejętności krytycznego podejścia do współczesnej kultury. Samodzielnie podejmują krytyczne analizy wizerunku płci w różnych przejawach ekspresji kulturowej. Potrafią przypisać tekstom kulturowym określone tezy natury politycznej.</p>	dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.
Dialog interpersonalny – aspekty psychologiczne i hermeneutyczne	3	T/P	<p>WIEDZA: Słuchacze wykładu znają podstawowe terminy i pojęcia, przy pomocy których charakteryzowany jest dialog interpersonalny z perspektywy psychologicznej i hermeneutycznej. Wymieniają nazwiska, nurty, kierunki, koncepcje i stanowiska reprezentatywne dla psychologiczno-hermeneutycznego ujęcia dialogu interpersonalnego. Świadomi wieloznaczności pojęcia dialogu, wyliczają, porównują i uzasadniają podobieństwa i różnice między modelowymi przykładami dialogu interpersonalnego: dialogiem społecznym, dialogiem wewnętrznym (jako formą komunikacji intrapersonalnej: d. z samym sobą, d. motywacyjny, d. instruktażowy), dialogiem informatywno-rzeczowym (debata, dyskusja, negocjacje), dialogiem komunikacyjnym (dyskursywnym – konwersacja), dialogiem performatywnym oraz dialogiem egzystencjalnym. Rzeczowo, spójnie i poprawnie argumentują na rzecz tezy o „dialogowości” jako sposobie funkcjonowania człowieka. Rekonstruują zręby psychologicznej teorii dialogowego Ja. Wykazują związki, zależności oraz implikacje zachodzące między nastawieniem i kompetencjami dialogicznymi a zdolnościami rozumiejąco-interpretatywnymi.</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI: Uczestnicy wykładu nabierają przekonania o wartości i zasadności adaptowania do społecznych aktów i strategii komunikacyjnych nastawienia prodialogicznego – konciliacyjnego, unikającego postaw roszczeniowych, ofensywnych, agresji, dyskryminowania, uprzedmiotawiania i orientacji na samą/samą siebie. Potrafią prowadzić rzeczowy, zaangażowany, ukierunkowany na porozumienie dialog. Opanowują umiejętność dialogowania, opartego na dążeniu do adekwatnego uchwytowania racji, postaw i położeń stron uczestniczących w dialogu. Wykazują wstępną umiejętność oćwiczania się w refleksyjno-terapeutycznym dialogu wewnętrznym, prowadzącym do budowania tożsamości narracyjnej w obrębie polifonicznego Ja.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: Uczestnicy wykładu preferują dialogiczne podejście do rozwiązywania spraw trudnych, problematycznych i spornych. Angażują techniki dialogowe do rozwiązywania konfliktów społecznych. Opowiadają się za dialogiczno-partnerskim modelem debaty publicznej. Dążą do opierania, utrwalania i rozwijania interakcji społecznych zgodnie z założeniami trychotomicznego modelu hermeneutycznego: diagnoza nierozumianego – dialogowane rozumienie – porozumienie.</p>	Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.
Literackie fantazmaty płci	3	T/P	<p>Osią problemową cyklu zajęciowego stanie się kulturowa krytyka stereotypów płci wpisanych w teksty literackie (artystyczne i popularne). Wśród najważniejszych zagadnień znajdzie się m.in. dekonstrukcja męskiego fantazmatu kobiety i kobiecości reprodukowanego w formach literackich (np. wg zasady „męski autor” – „kobiecy bohater” – „męski czytelnik”). Narzędziami analitycznymi będą: elementarne pojęcia psychoanalizy Lacanowskiej oraz koncepcje podmiotowości wywiedzione z antropologii poststrukturalistycznej. Wśród przedmiotów analizy pojawiają się teksty nowoczesnej i ponowoczesnej kultury</p>	Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w

			<p>popularnej (np. opowieści grozy, science fiction, romansu erotycznego etc.).</p> <p>ZAKŁADANE EFEKTY KSZTAŁCENIA: Słuchacze i słuchaczki posiadają wiedzę na temat podstawowych procesów ideologicznych i mechanizmów tworzących dominujące obrazy kobiecości i kobiety w tekstach literackich (ze szczególnym uwzględnieniem kultury popularnej). Potrafią samodzielnie dokonać analizy i interpretacji dowolnego tekstu z użyciem terminologii i metod pochodzących z perspektywy studiów genderowych. Identyfikują i rozstrzygają dylematy związane ze zróżnicowanym przedstawieniem płci, potrafią także skonstruować tekst krytyczny analizujący stereotypy płciowe, posiadają więc wiedzę przydatną w pracy dziennikarskiej i wszelkich rodzajach aktywności, w których ważne są umiejętności nie tylko krytycznego odczytania, lecz również kreowania wizerunków kobiet w celu wdrażania standardów równouprawnienia.</p>	<p>dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.</p>
<p>Społeczne i kulturowe uwarunkowania kobiecości z perspektywy historycznej</p>	3	T/P	<p>Cel zajęć – pokazanie, że refleksja na temat społeczno-kulturowych uwarunkowań cech i ról uznawanych za typowo kobiece pojawiła się już XVII wieku i stała obecna była w refleksji feministycznej. Zestawienie ze sobą koncepcji XVII i XIX wiecznych, perspektywy zarysowanej przez feminizm drugiej fali oraz współczesnych rozważań na ten temat pozwoli pokazać, jak zmieniła się świadomość wpływu wzorców kulturowych i nacisków społecznych na tzw. kobiecość – od podawania w wątpliwość całkowitej naturalności różnic pomiędzy kobietami a mężczyznami do zakwestionowania naturalności płci biologicznej.</p> <p>Proponowane tematy: M. Wollstonecraft i rola wychowania dziewcząt; J. S. Mill – rozważania na temat sztuczności wzorców kobiecości; S. de Beauvoir – dlaczego nikt nie rodzi się kobietą? B. Friedan i odrzucenie mistyki kobiecości; Druga fala feminizmu – kategoria gender.</p> <p>WIEDZA: Słuchaczki i słuchacze poznają historyczne koncepcje kobiecości i męskości, metod wychowania oraz zróżnicowania ról społecznych w zależności od płci;</p> <p>UMIĘJĘTNOŚCI: Słuchacze i słuchaczki potrafią odnosić współczesne debaty na temat płci do kontekstu historycznego; rozpoznają posługiwanie się kategorią natury w sposób służący podtrzymywaniu i utrwalaniu tradycyjnych ról płciowych; rozpoznają utrwalone od wieków stereotypy na temat płci i relacji między nimi.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: słuchacze i słuchaczki potrafią formułować własne stanowisko w dyskusji dotyczącej gender i kobiecości odwołując się do argumentów historycznych.</p>	<p>Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.</p>
<p>WAR - Women Art Revolution. (Kobiety, Sztuka, Rewolucja)</p>	4	T	<p>Cykl wykładów WAR - Women Art Revolution.</p> <p>Kobiecość, ciało, fetysz jest kontynuacją dotychczasowych wykładów, które dotyczyły trudnych zagadnień w sztuce współczesnej. Tym razem wątkiem przewodnim staje się Kobieta – Artystka, włączająca w swoje działania artystyczne inne zmysły niż „wszechwidzące” i „wszechwiedzące” męskie oko. Do eksploracji Jej sztuki potrzebny jest słuch, dotyk, smak; ten specyficzny, „lepki” język, którym Lucy Irigaray posługiwała się między innymi po to, aby podkreślić różnicę pomiędzy tym, co kobiece, a tym co męskie, bez pardonowo krytykując fallusa.</p> <p>Współczesne artystki w swoich pracach wykorzystują dawne pejoratywne „charakterystyki” Siebie, nadając im pozytywne znaczenia. To, co dawniej było odrzucone i traktowane przez męski świat jako nieistotne, banalne i śmieszne, dziś zyskuje zupełnie inną wartość. Natura (kobiecość) wkracza w kulturę (męskość), wytykając jej wielkie kłamstwo.</p> <p>Brak, ciało, emocja, mowa stoją w wyraźnej opozycji do tego, co męskie: obecności, umysłu, rozumu,</p>	<p>Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.</p>

			<p>języka. Przywoływane na kolejnych wykładach artystki wizualnie będą mówiły o tym, o czym pisał Richard Rorty, krytykując logos, obecność, prostotę, normę, czystość, stałość, na rzecz skomplikowania, przemieszczenia, przypadkowości. Wydaje się, że oba te światy, męski i kobiecy, ujęte w rortowskie filozoficzne kategorie, to języki całkowicie nieprzekładalne, stanowiące dla siebie silny kontrast. Czyżby?.. Podczas wykładów słuchacze zostaną przeprowadzeni przez polską i światową historię sztuki i myśli tworzonej przez kobiety. Od podstawowych rozróżnień: czym jest sztuka kobieca, czym jest sztuka feministyczna, poprzez rozpoznanie płci sztuki, aż do przybliżenia narzędzi badawczych stosowanych w analizie obrazu.</p> <p>Słuchacze i słuchaczki wszechstronnie znają i dogłębnie rozumieją terminologię, problemy oraz stan badań z omawianej problematyki sztuki kobiecej. W obszarze umiejętności poprawnie stosują poznaną terminologię, identyfikują kluczowe tezy i założenia. W obszarze innych kompetencji są otwarci na nowe idee i gotowi do zmiany opinii w świetle dostępnych danych.</p>	
Etyka seksualności	3	T/P	<p>Na przedmiot składają się następujące bloki tematyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie etyki i moralności, pięter refleksji etycznej, etyki ogólnej i szczegółowej. Na tym tle problem potrzeby osobnej szczegółowej dyscypliny etycznej. Etos człowieka a etos płci: na ile płeć może w sposób etycznie uzasadniony określać normatywnie role seksualne. Pytanie o etyczny wymiar problematyki gender. 2. Teorie i systemy etyczne jako narzędzia porządkowania, artykułowania problemów i podejmowania decyzji moralnych. Etyka seksualna w perspektywie etyki deontologicznej, etyki konsekwencjalistycznej i etyki cnót. Czy istnieją cnoty męskie i cnoty kobiece? 3. Aksjologia seksualności: wartość płci w perspektywie, witalnej (biologicznej), ekonomiczno-społecznej, utylitarno-hedonicznej, estetycznej, poznawczej, moralnej, religijnej. Prawo człowiek do samorealizacji seksualnej, wolność seksualna. samorealizacji seksualnej w relacjach (heteroseksualizm, homoseksualizm, transwestycja). 4. Zasady etyki seksualnej: Porównawcza analiza modeli etyki seksualnej. Tradycyjna etyka seksualna (nurty etyki chrześcijańskiej), nurty etyki liberalnej, próby uzasadnienia neutralności wobec form samorealizacji seksualnej, etyka godności i odpowiedzialności w relacjach seksualnych. Granice wolnej samorealizacji seksualnej. 5. Wymiar etyki społecznej: Etyczne aspekty związków partnerskich i małżeńskich. Problem zdrady i rozwiązywalności małżeństwa. Etyka małżeńska i rodzinna a wychowanie seksualne. Równość płci w życiu społecznym i politycznym. <p>WIEDZA: Słuchacze i słuchaczki wszechstronnie poznają i dogłębnie rozumieją terminologię etyczną, główne teorie i systemy etyczne, aksjologiczne i deontologiczne założenia dotyczące wartościowania i normowania seksualności ludzkiej. Potrafią identyfikować problemy moralne i etyczne dotyczące ludzkiej samorealizacji seksualnej, formułować i uzasadniać oceny moralne w kwestiach dylematycznych, prowadzić otwarty dialog, argumentować. Zaliczenie na ocenę na podstawie ciągłej oceny obecności i aktywności na zajęciach oraz pracy własnej słuchaczy w tym końcowego eseju rozwijającego wybrany temat z etyki seksualnej, stosującego pojęcia i kryteria przyswojone sobie w trakcie wykładu etyki .</p> <p>UMIĘJĘTNOŚCI</p> <p>W obszarze umiejętności poprawnie stosują poznaną terminologię, analizują argumenty etyczne w sferze seksualnych relacji międzyludzkich, rozpoznają i odróżniają wymiar etyczno-seksualny od innych wymiarów. Potrafią argumentować w dialogu na tematy seksualne.</p>	<p>Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.</p>

			<p>Weryfikacja poprzez ocenę stosowania poprawności argumentacyjnej w dyskusji na zajęciach i w eseju zaliczeniowym.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: W obszarze innych kompetencji uczestnicy studium są otwarci na nowe idee i gotowi do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów. Mają świadomość znaczenia prowadzenia otwartej refleksji moralno-etycznej w kwestiach seksualnych. Weryfikacja efektów poprzez ocenę zdolności do otwartego przyjmowania i wysłuchiwanie odrębnych argumentów oraz czynnego respektowania postaw odrębnych w granicach etycznej akceptacji.</p>	
Istota kobiecości. Problemy i kontrowersje związane z pojęciem „kobiety”	4	T/P	<p>Słuchacze i słuchaczki zapoznają się z wybranymi koncepcjami filozoficznymi, problematyzującymi sposób uprawiania filozofii z perspektywy różnicy płci.</p> <p>Pokazane zostaną przykłady tworzenia kobiecej filozofii, poprzez np. poszukiwanie kobiecego stylu czy powoływanie terminologii związanej z kobiecym doświadczeniem (Luce Irigaray, Elaine Showalter Jolanta Brach-Czajna, Julia Kristeva). Słuchacze i słuchaczki rozumieją, w jaki sposób odnajdywanie wątków patriarchalnych czy mizoginicznych w tekstach filozoficznych i literackich warunkowało poszukiwania specyfiki kobiecego myślenia. Będą potrafili rozpoznawać wzorce uprawiania filozofii, które – wprost lub nie – odwołują do różnicy seksualnej, a także interpretować omawiane przykłady, stosując krytyczną analizę problemu, na bazie uzyskanej wiedzy.</p>	Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.
Kobiety w przestrzeni publicznej	3	T/P	<p>Celem zajęć jest ukazanie płci jako jednej ze zmiennych warunkujących uczestnictwo, obecność oraz poziom zaangażowania kobiet w sferze publicznej. Elementy sfery publicznej, które będą omawiane na zajęciach to rynek edukacyjny i rynek pracy, instytucje władzy publicznej (na szczeblu rządowym i samorządowym) oraz partie polityczne. Zostanie poruszona kwestia zachowań wyborczych kobiet i mężczyzn oraz przedstawiony będzie obraz dyskryminacji kobiet w opinii publicznej. Zwrócimy także uwagę na to, jak polityka prowadzona zarówno przez rządy krajowe, jak i Unię Europejską może wpływać na zmniejszanie nierówności oraz aktywizację kobiet w sferze publicznej.</p>	Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.
Płeć w kulturze popularnej	4	T/P	<p>Zajęcia są przeglądem szeregu stereotypów związanych z płcią w tekstach kultury popularnej. Analiza wybranych filmów, programów telewizyjnych i utworów literackich ma na celu pokazanie historycznych uwarunkowań dominujących obrazów kobiet i mężczyzn i przedstawienie narzędzi przydatnych do ich dekonstrukcji (m.in. dekonstrukcja, psychoanaliza, kulturoznawstwo brytyjskie).</p> <p>Słuchacze i słuchaczki posiadają wiedzę na temat podstawowych procesów ideologicznych i mechanizmów tworzących dominujące obrazy kobiet i mężczyzn w tekstach kultury popularnej (literatura, film, telewizja), potrafią samodzielnie dokonać analizy i interpretacji dowolnego tekstu z użyciem terminologii i metod pochodzących z perspektywy studiów genderowych. Identyfikują i rozstrzygają dylematy związane ze zróżnicowanym przedstawieniem płci, potrafią także skonstruować tekst kwestionujący stereotypy płciowe, posiadają więc wiedzę przydatną w pracy dziennikarskiej i wszelkich rodzajach aktywności, w których ważne są umiejętności nie tylko krytycznego odczytania, lecz również kreowania wizerunków kobiet i mężczyzn w celu wdrażania standardów równouprawnienia.</p>	Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, odpowiedzi na pytania punktowane, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, pracy w grupach, przygotowania zadanych tekstów do zajęć. Krótka praca pisemna (lub prezentacja) na temat tekstów, programów i problemów omawianych na zajęciach.

<p>Uniwersalne i europejskie standardy ochrony praw kobiet</p>	<p>3</p>	<p>T/P</p>	<p>WIEDZA: Słuchacze i słuchaczki znają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podstawy ochrony praw kobiet w systemie ONZ (2h) - Działalność organów ONZ w dziedzinie ochrony praw kobiet, w tym analiza działalności Komitetu Praw Człowieka oraz Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) (2h) - Podstawy prawne ochrony praw kobiet w Radzie Europy i Unii Europejskiej (4h) - Analiza orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącego praw kobiet (2h) - Konstytucyjne podstawy ochrony praw kobiet i praktyka <p>UMIĘJĘTNOŚCI: Słuchacze i słuchaczki nabeżdą następujące umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Umiejętność wskazania podstawowych instrumentów prawnych służących ochronie praw kobiet w systemie ONZ, Rady Europy i Unii Europejskiej. - Umiejętność wskazania obowiązków państwa - ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków konstytucyjnych i międzynarodowych RP w sferze ochrony praw kobiet. - Orientacja w sposobie korzystania z instrumentów ochrony proceduralnej, tj. mechanizmów skargowych (petycja do komitetów traktatowych systemu ONZ, skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka). <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: Kompetencja w zakresie korzystania z wiedzy o ochronie praw kobiet w rozwiązywaniu konfliktów i skutecznym korzystaniu z praw człowieka.</p>	<p>Końcowy egzamin (w formie ustnej lub pisanej w zależności od ilości słuchaczy). Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.</p>
<p>Feminizm i partycypacja społeczna. Warsztaty pisania projektów</p>	<p>3</p>	<p>P</p>	<p>Efekty kształcenia można rozpatrywać w dwóch płaszczyznach: (1) nabywania i poszerzania wiedzy i umiejętności, a także (2) wykorzystania ich w praktyce (poprzez ćwiczenia warsztatowe), dzięki czemu nowa wiedza jest utrwalana i zinternalizowana, a słuchacze nabywają kompetencji społecznych. Wiedza dotycząca projektu osadzana jest w szerokim kontekście społecznym i edukacyjnym, dzięki czemu idea projektu jest analizowana w sposób pogłębiony i całościowy (nie tylko jako zespół działań).</p> <p>Słuchacze i słuchaczki zdobywają wiedzę z zakresu funkcjonowania pozarządowych organizacji kobiecych w Polsce i na świecie, których praca polega na realizacji kolejnych projektów. Słuchacze uczą się zarządzania projektem w organizacji, tzn. tego, jak przygotować, zorganizować i zrealizować projekt, którego celem jest wywołanie zmiany społecznej w obszarze relacji płci. Dowiadują się, jak diagnozować problem, gdzie szukać sposobów na ich rozwiązanie (zarówno w wymiarze światopoglądowym, jak i praktycznym), jakie stawiać sobie cele i jak dobierać do nich zadania oraz zasoby (ludzkie, materialne, finansowe).</p> <p>Zdobywają wiedzę, jak zarządzać kadrą projektu, gdzie szukać finansowania planowanych działań oraz jak budować partnerstwa z innymi organizacjami i instytucjami. Ważnym elementem zajęć jest ponadto tworzenie strategii rozwoju organizacji, a także promocja prowadzonych działań.</p> <p>Wiedza i umiejętności mają jednak charakter uniwersalny, bowiem można je wykorzystać nie tylko w pracy w organizacjach kobiecych, ale w każdej instytucji pracującej metodą projektową. Zajęcia mają charakter warsztatowy, jednak wiele miejsca nauczyciel pozostawia słuchaczom na dyskusje związane z kwestią znaczenia i roli partycypacji społecznej w życiu publicznym, ale też osobistej odpowiedzialności jednostki i jej zaangażowania w działania prospołeczne.</p> <p>Proponowana literatura obejmuje następujące pozycje:</p> <p>Janiak-Jasińska, K. Sierakowska, A. Szwarz /red./, <i>Działaczki społeczne, feministki, obywatelki... : samoorganizowanie się kobiet na ziemiach polskich do 1918 roku (na tle porównawczym)</i> [T. 1-2], Warszawa 2008.</p> <p>M. Miessen, <i>Koszmar partycypacji</i>, Warszawa 2013.</p> <p>J. Piekarski, E. Marynowicz-Hetka /red./, <i>Wokół problemów działania społecznego. Wybór tekstów i</i></p>	<p>Ocena i zarazem weryfikacja nabytych umiejętności przygotowania, zorganizowania i realizacji projektu polegać będzie na udziale w różnorodnych ćwiczeniach warsztatowych w czasie trwania całego kursu. Jednak ocena końcowa zależeć będzie od przygotowanego na zajęciach planu projektu.</p>

			<p>przykładów działania, Katowice 1998.</p> <p>M. Trocki, B. Grucza, K. Ogonek, <i>Zarządzanie projektami</i>, Warszawa 2008.</p> <p>M. Szwabę/ red./, <i>Zarządzanie projektami współfinansowanymi z funduszy publicznych. Planowanie i realizacja</i>, Kraków 2007.</p> <p>N. Mingus, <i>Zarządzanie projektami</i>, tłum. K. Kryk, Gliwice 2002.</p> <p>L. Rae, <i>Planowanie i projektowanie szkoleń</i>, tłum. A. Hędrzak, Warszawa 1999.</p> <p>T. Schimanek, W. Leśniak, K. Sadło, L. Kuczmierowska, <i>Przygotowanie wniosku o dotację ze źródeł zagranicznych</i>, Warszawa 2001.</p> <p>Green C. T., Castro-Green Y., <i>Jak skutecznie pisać wnioski o granty. Poradnik dla organizacji pozarządowych</i>, Fundacja Edukacja dla Demokracji. Bez roku i miejsca wydania.</p>	
Socjologia płci, warsztat	3	P	<p>Kurs ma za zadanie zapoznać uczestników i uczestniczki z podstawowymi kategoriami analitycznymi dotyczącymi kwestii funkcjonowania społecznego osób nieheteronormatywnych. Części praktyczne zajęć skupione będą na przekazaniu konkretnych rozwiązań, wskazówek, narzędzi możliwych do wykorzystania w codziennej pracy i życiu prywatnym.</p> <p>Słuchacze i słuchaczki znają podstawowe kategorie pojęciowe związane z tematyką queer studies, w tym pojęcia odnoszące się do kwestii tożsamości płciowej i orientacji seksualnej. Rozpoznają specyfikę nurtu queer studies. Znają najważniejsze wydarzenia ze światowej i polskiej historii rozwoju ruchu LGBT. Znają mechanizmy dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamości płciową.</p> <p>Potrafia scharakteryzować specyfikę biznesowego ujęcia kwestii mniejszości seksualnych.</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI: Słuchacze i słuchaczki potrafią znaleźć i krytycznie zinterpretować dane obrazujące dyskryminację ze względu na orientację seksualną i tożsamości płciową.</p> <p>Słuchacze i słuchaczki potrafią krytycznie zinterpretować dane dot. orientacji seksualnej i tożsamości płciowej przedstawiane w mediach.</p> <p>Słuchacze i słuchaczki potrafią mówić językiem wrażliwym, niedyskryminującym ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.</p> <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: Słuchacze i słuchaczki potrafią wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu instytucji, w ramach których działają/pracują, np. poprzez reagowanie na homofobię.</p> <p>Słuchacze i słuchaczki potrafią przekazać innym podstawy zdobytej wiedzy i umiejętności w celu kształtowania postaw innych osób.</p>	Końcowy egzamin w formie ustnej prezentacji mini-projektu. Ocena ciągła pracy własnej słuchacza: aktywnego uczestnictwa w zajęciach, w dyskusji, wykonania proponowanych na zajęciach zadań, przygotowania zadanych tekstów do zajęć.
<i>Ruchy kobiece i feminizm w Polsce.</i> Warsztat	3	P	<p>WIEDZA: Słuchacze i słuchaczki posiadają wszechstronną wiedzę na temat działań emancypacyjnych podejmowanych w Polsce na przełomie XIX i XX wieku: prawo głosu, prawo do edukacji, prawo do pracy. Rozumieją i rozpoznają parametry współczesnego ruchu kobiecego w Polsce: cele i strategie działań, główne podziały, ideologię.</p> <p>UMIEJĘTNOŚCI: Nabędą umiejętność rozumienia mechanizmów funkcjonowania organizacji pozarządowych i grup nieformalnych zajmujących się polityką równości płci.</p> <p>KOMPETENCJE: Wyszukują, analizują, oceniają, selekcjonują i wykorzystują informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych na temat ruchów kobiecych i organizacji kobiecych w Polsce.</p>	Ocena i zarazem weryfikacja nabytych umiejętności przygotowania, zorganizowania i realizacji projektu polegać będzie na udziale w różnorodnych ćwiczeniach warsztatowych w czasie trwania całego kursu.
Warsztat antydyskryminacyjny 1:	3	P	<p>Słuchacze i słuchaczki rozumieją, jak złożona jest nasza tożsamość i co ma wpływ na jej kształtowanie.</p> <p>Potrafia rozróżnić, czym jest tożsamość osobista i grupowa, tożsamość pierwotna, wtórna i organizacyjna, a</p>	Prace w grupie i przedstawianie jej wyników

Tożsamość, uprzedzenia, dyskryminacja			także zidentyfikować grupy, do których przynależą lub których czują się częścią. Wiedzą, czym jest zjawisko etykietowania i jaki ma ono wpływ na relacje z innymi ludźmi. Potrafią również dokonać analizy, czym są stereotypy, jakie są źródła i przyczyny ich powstawania oraz ich konsekwencje w życiu codziennym i relacjach międzyludzkich. Znają cechy i funkcje stereotypów. Rozumieją zjawisko zagrożenia stereotypem, samospełniającej się przepowiedni. I mikronierówności. Potrafią też rozpoznawać różne formy stereotypów, werbalnych i niewerbalnych, są świadomi/e, w jaki sposób różne komunikaty (pisemne i ustne) wpływają na sposób postrzegania różnych grup. Rozumieją, jak powstają uprzedzenia i jakie są ich konsekwencje w relacjach społecznych. Potrafią podać definicję, przyczyny, skutki dyskryminacji i identyfikować różne jej przejawy. Wiedzą, czym jest dyskryminacja pośrednia, bezpośrednia i krzyżowa. Znają trzy poziomy dyskryminacji (indywidualna, instytucjonalna, strukturalna). Odznaczają się również większą wrażliwością na ludzką różnorodność oraz problemy równych szans i równego traktowania.	na forum, dyskusje grupowe, ankieta końcowa.
Warsztat antydyskryminacyjny 2: Działania antydyskryminacyjne/ Gender i media	3	P	Słuchacze i słuchaczki potrafią rozpoznać molestowanie, molestowanie seksualne, mobbing. Znają różne obszary dyskryminacji; podstawową ochronę prawną i pomoc instytucjonalną w przypadku dyskryminacji oraz podstawowe sposoby reagowania na różne przejawy dyskryminacji. Słuchacze i słuchaczki rozumieją mechanizmy tworzenia oraz wzmacniania stereotypów w mediach. Potrafią dokonać krytycznej analizy przekazu wizualnego, medialnego, obecnego we współczesnej kulturze. Rozpoznają i kwestionują założenia przekazywane w reklamach. Wiedzą, jak działa „efekt pierwszego wrażenia” i „sądy migawkowe”. Potrafią określić, czym jest płęć społeczno – kulturowa (ang. gender) i płęć biologiczna (ang. sex). Słuchacze i słuchaczki nabywają umiejętności identyfikacji kulturowych oczekiwań względem płci, potrafią zanalizować wzory „kobiecości” i „męskości” w kulturze współczesnej. Wiedzą, czym jest fragmentaryzacja kobiecych ciał i uprzedmiotowienie kobiet w reklamach.	Prace w grupie i przedstawianie jej wyników na forum, dyskusje grupowe, ankieta końcowa.

Program studiów obowiązuje od semestru zimowego roku akademickiego 2016/2017.

Program studiów został uchwalony na posiedzeniu Rady Wydziału Humanistycznego w dniu 21 czerwca 2016.

Dziekan
Wydziału Humanistycznego

prof. dr hab. Andrzej Szahaj.....

(podpis Dziekana)

Zastępca Dyrektora
ds. Dydaktyki
Instytut Filozofii

Dr hab. Marcin Zdrenka